

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMÚ MEGYEI KOZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Parties könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adólf könyvkereskedésben, Hay Sándor dohánygyőződjében, valamint hirdetések s nyiltéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr. (Félves 5 kr)

ELŐFIZETESI DÍJ.	
Évesz évre	8 ft.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „
vidékes részben külföldre	
Évesz évre	9 ft. — kr.
Fél évre	4 „ 50 kr.
Negyed évre	2 „ 25 kr.
Neptanulókna helyben	
Évesz évre	6 ft. — kr.
Fél évre	3 „ —
Negyed évre	1 „ 50 —
Neptanulókna vidéken	
Évesz évre	7 ft. — kr.
Fél évre	4 „ 50 —
Negyed évre	3 „ 25 —

Szerkesztési iroda és kiadóhely:
Sólet s vendég-utca sarkán, Hofneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetes és hirdetések is küldendők

Helyben és vidéken (megjelenés idejében) az előfizetőknek nem adóznak vizsák.

Szerkesztővel értekezhetni:
d. n. 11 óráig 12-ig és d. n. 3-tól 5 óráig.

Felirati javaslatok.

Ez idejűleg legalább hét felirati javaslatról hallottunk beszélni. Egyeb-iránt — ha a főrendiház álmós szusz-mékolását, s a képviselőház antiszemita-rugaszkodásait ide nem számítjuk; — amit egész bátran megis lehetünk, nem haragszik meg érte senki, — akkor, de már egészen komolyan csak három felirati javaslatot lehet figyelem-be venni. A kormány-párt, mérsékelt ellenek s függetlenségi párt javasla-tait. A pártoknyülvél s az antiszemita gyászmagyarkák ugrodzásaát legfö-llebb is illendő staffage-ol szolgálják a zavaros kephez. A trónbeszédre adott választ egy tekinthetjük mint a dra-makhoz írni szokott prólogót. Azt va-lami satyr elszavalja, s azután senki sa törődik vele többit. Mindaz ami benne elmondatik a lejártszó dráma fontosbb mozzanatait akarja kiemelni, de azért a prólogóban nem lehet a drá-ma jóságára, vagy rosszására kö-vetkeztetni. Lássuk tehát ezeket a pró-logokat egyenként. A kormánypárt prólogja egy hosszú láncolata a fej-bőlöntő „igen“ eknek. Főrendiházi re-form? Igen! Ot évi mandatum! Igen! Megrendszabályozása alkotmányos jo-gainknak? Igen! Kiegyezés Ausztriával, közös vánterület? Igen! Tisza Kálmán? Oh! Igen! — — — ? Igen!

Egyszóval: mindig mindenben élet-halálra: igen!
Ehhez pedig nem kell sok ész, hogy megértünk. A kormánypárt egy-szerűen megtehető volna, hogy egy-üres lapra egy óriási „Igen“t rajzol-s azt kübli fojratnak az uralkodóhoz.
A mérsékelt ellenek jelszava már **kissé** eltér az „igen“ től. Nem nagyon csak kissé. Az Apponyi gr. által be-nyújtott felirati javaslat alaphangja egy általános „Igen — de“.
Beleegyeznek a főrendiház reformá-lásába, de... A közös vánterületre is rámondja, hogy „igen — de“.
És ez az „igen — de“ végig megy a trónbeszéd minden egyes irányelvén, melyet a mérsékelt ellenek akezeptální jónak lát, de mindig csak bizonyos föltételek között.
Egyszóval a mérsékelt ellenek s a kormánypárt között elvi eltérés csak gyéren mutatkozik, s midőn a kor-mányszás jelenlegi módjával törvény-ször eszközzeivel meg van elégedve, esúpan egy pontban kulminál oppozi-tíója, nevezetesen ott, a hol a jelenlegi kormányt magát, mint a korrupció terjesztőjét, mint a törvények lelkiis meretlen közegeit elmozdítani törek-szik s ugyanabba a keethe, erőlyes, igazságos s lelkiismeretes kormányt akar állítani.
A függetlenségi párt fölirati ja-

vaslaton egy hang vonul végig s az a „Nem!“ Egy universalis „nem“! Merveyn ellentétben a kormánnyal, egészen más alapokra akarja feltetni a pragmatika sanctioen alapuló alkot-mányt s a kormány illetőleg a trón által hangoztatott irányelvekkel küz-deni akar.
A nagy nézőközönség pedig há-árom alaphangot hallva logikákból a zavaros beszéd-áradatból ítéletet mond fölötte.
A legbizgaltabb, a legkomolyabb ítélet csak lesújtó lehet arra a kor-mánypártra, mely gépies egyhangu-sággal zakatolja szüntelen az „ige-nek“-et, a nélkül hogy csak gondol-kodni is akarna fölöttök.
A merő ellentét pedig, a „nem“, a soha meg nem békülő, soha fegyver-szünetre nem lépő háborút jelenti, mely hogyha elvi alakjából kilépne, egyértelmű volna a forradalommal, melynek reméltől az emberiség iszo-nyodik.
Kéleemes, megnyugtató benyomást tesz reánk a mérsékelt ellenek engedé-ny, békülő hangja, mely a hazafias odaadást a nemzet jóléte iránti atyai gondoskodást jelképezi. Nem akar tör-ní zúzni, — szakítani a történelmi kö-vetkezetességgel, az idők, a viszonyok logikájával; de föltétlenül nem hajt följet a kormánnyak, mely számtalan

gyengéjét árulta el. Gyógyítani akarja a sebeket, nem végzettség vállalható eszközökkel, hanem lassú, de biztos orvos szerekkel. S legelső föltételül a nemzetű általános gyógyulásnak a mé-tely kiirtását tekinti, a korrupció kí-gyetését, s mindenekfelett a száz feű hűdrát leütni: Tiszát megbuktatni.
Nem kell politikai bölcsesség ah-hoz, hogy a mérsékelt ellenek elv-aláspontját becsülni tanuljunk. Lehetünk szívünk mélyében a függetlenségi el-vek rajongó imádói, — de a komoly érezt megfontolás mindig azt súgja fül-ünkbe: est molus in rebus.
A jelenlegi függetlenségi párt még soká fog küzdeni — s küzdelméit igazi hődalattal személnék, — de hogy csak reménye is lehessen a győzelemre előbb ki kell irtani a korrupció mely most a legelőtérőbb s az a nemzet tes-tén, s azt a mérsékelt ellenek van hivata megtenni Ehhez kell te át ség-kezett nyújtania, s mi hisszük, hogy tenni fogja!
Müller Gyula.

Országos hírek.

Apponyi Albert grófnak a választérlat után tartott nagygyűlésén beszédétől a kö-vetkező jellező sorokat idézzük: „Alius var megye, és ha azt mondom aliq van, ezt teszem, mert ismerék is egynehány olyt meg, melyekben az új illető megyéké fö-lsápnak, mint tisztikara a politikai mozgal-makkal szemben a loyális neutralitást tartja szem előtt; (Ejzenés balfele), de aliq van

A „Zombor és Vidéke“ tárcsaja.

Az árvalányhaj.

(Folytatás.)

Az illét gyorsan mulott. A „Hörvát“ megmerhetlen utat jártak már be az ota arany szerékkel a nagy mindenségen, és a nap is sokszor csúszott le a világ peremé-ről, meg újra felkapzókodott rajta, — az a mióta Ferko hűlt tetemei eltakarították az anya föld jószág köblébe.
Minden a régi kerekvágásban haladt, csak annak a kis házikónak a gazdasszonya nem talalta meg ezt az utat, melyen keresztül bánatos szíve a földi boldogság édenéhez jutott volna.
Mint a tenger; megmerhetlen volt a bánata, és mint a tenger cseppeje: oly cse-kély az öröme.

Valóban szépen festi a bánatot Petöfi, midőn mondja, hogy:
„A bánat egy nagy ocean;
S az öröm?
Ez ocean kis gyöngye s... talán
Mire felhozzak, össze is töröm.“
Ezeket a bánatot nevelte meg a gyász ruha is, mely hosszú sűrű rancokban futott végig le káros derékáról.
Könnyű volt az özvegyi fától, de nehéz a keserve, melybe őt ártortette.
... és ő mégis bajlón mosolygott, mert — bár sorsa kemény volt, — azt benne még a remény!
És a remény nem hagyta őt el soha, hanem hű kísérője volt néma bánatában, és vigasztalója keseri könnyei között.
Főn maradt kis vagyonkáját — melyet a „Betekints“ kirokodik — — — torka el nem

hang öbreszette föl merengéséből. És e hang többé nem a Jancsi hangja, hanem egy deli természetű esinos magyar huszár hangja volt.
Feltárlt a kicsiny hű, kapuja, és be-lépett rajta rég nem látott és vára várt jó testvér; Jancsi, — fején a huszárosan fötre esoptt árvalányhajvas pörge kalappal.
Szótlanul borultak egymás nyakába, mert a viszontlátás öröme megeméltotta ajkajukat.
Csak a fájdalom — és szenvedéseiktől túlaradt szív zokogása szakította meg a né ma esendét.
Végre lelkesült kiáltott föl Jancsi: Csakhogy újra láthatlak, és újra ölelhetlek oly hosszú idő után!
„Azt hittem már, hogy a földi életben sohsem találkoznék többé!“
De az egek újra vissza vezértelt újra hozzád, és m st... itt maradás nálunk örökre, — sietted kiegészítési szavát Rózi!
És a szavakban annyi keserűség, annyi bánat volt kifejezve, hogy Jancsi előtt azonnal feltárlt a mulak könyve, melyből vastag betűkkel írva olvashatta Rózi s'em-vedését és gyászos napját.
Nem is kérdezősködött a múltól, mert tudta, hogy az csak megújítana a fájdalom hullámzó tengerét, hanem fátólt borítva rá, élvezte a jelenet, és hitte a jövőt.
Ott maradt mindig közöttük, és nemcsak a jó testvért, hanem a hű férjét és szerető apát is helyettesítette.
Boldogok voltak, mint a légben röpködő szabad madár, mert az itjurokri szerelem szárnyasatagossá visszahangra találtak a boldog férj és szerető feleség forró keblében.

— gondosan kezelte, és szerető gyermekével osztotta meg édes keseri fátalját.
Egyszer mint az eresz, alatt üldögélt, és ölelben fekvő fiúcskaja selyem fűrtíveivel játszódozott, — a tavolban egy snai porfelleg vonta magára a figyelmét, mely mindig kö-zelbebb és közelebb hűzódzott a faluhöz; majd lassan, mint a köd a nap hevéltől, ossz-ladozni kezdett, és egyes perlepte emberi alakok tüdözték ki belőle.
Ur! Usten! csak nem a rezervistákat eresztették szelnek a regementől?
Oh, ha így van, és ha megjön velük Jancsi, az én árva jó testvérem, és... — — — — —
amint így t'példözött árva lelkében, már egész a falu alá érkezett a közelegi csapat, vigan, lelkesülten dalolta azt a huszár notát, melyet kedves falujuk és szülőhelyük láttára önkénytelenül is rá zendített az örömtől da-goda kebel, s mely nemcsak a költő ajkán, de az ő akjukon is oly szívröhögő szől, hogy csakhamar kin termett előttük a falu apraja, nagya; látni és csodálni a harckész deli természet, és hallani azt a kellemes esonó „buvonulót“, melynek csak a szenvedésektől ártól huszár adhatna meg az igazú édes áriát akkor, midőn újra megláthatja honját, — ölelheti szeretőt, és köblére szoríthatja rég nem látott babáját.
Csak ekkor hangzik lelkesülten az a dal, hogy:
„Elviszik a nalka huszárt taborba, Sok országot, világot lát jartába.“
Nyer szírelmet dícsereget mindenhol; Hej, de szíve csak azt súgja: jobb otthon!
És aliq hangzott el a dal, Róziát — — — — —
míntha csak koldfátólból burkolozott volna ki hirtelen Jancsi alakja, — így ismerő

Boldogságukat nem zavarta semmi sem mert szívük elérték azt, a mi után titkoba oly soká dobogott.
Egy gyönyörű hódvilágos nyári estén aztán, amint a vasag eperfa sötét lombja alatt üldögélt, Jancsi azt kérde Róziától az epedés remező hangján, hogy emlékszik-e még arra a vasárnapi delutóra, a melyen árvalányhaját szedeztetek a mező sík tenger, — és a csokorra kötte neki és Ferkónak a kalappa mellé tüzte? Rózi lesüté szeméit, és izgenlőg bízott förtés fejevel, Jancsi pedig folytatta.
Amit akkor Ferko mondott, de nem érzett szívében, azt én nagyon éreztem, de nem mondhattam; én helyem most már nincs ki előtt eltiltokom azt, ami oly rég lappang a keblében: hogy bennem föltaláltam azt a földi menyországot, melynek boldog családú zlet a neve, s melyről a költő is oly szépen énekel, midon azt mondja, hogy:
„Szentegyház a boldog család. Ott jár leun a nősz, Hol szent lánggal a nőrényg Örök vosta — nécsé ég. Összevilmos drága könyve A hő anyja szeretet. Vánkott melynek igaz gyöngyből Hű szerelem himezett. A hűség szentsége teszi Szentélylyé e templomot, S a haziaság tömjéne Hllozva füstöt ott, —
Azután soká... némán tekintettek egymás csillógó szemébe, míg végre hosszú áléles és édes esoktan forttak össze epéd ajkank...!!
Tövisék közt terem az élet rózsája!!

nyege, melyben az egész közigazgatási gépezet ne képezne egyszerűen állandó kiérőket az uralkodó párt korteskedő hadi erejének (Zajos tetszés balfelől).

Ivánska Imre: Választott tisztviselők.

Apponyi Albert gr.: Erre is lesz alkalom visszatérni. Ezen kereteknek élen áll a főispán, kinek hivatalában ma már legelő momentumnak tekintetik az ügy a kormányt és pártjának politikai agense legyen. (Zajos helyeslés balfelől) azon hátsó folytán, melyet a főispán azoknak az önk által oly gyakran emlegetett választott tisztviselőknek állására gyakorol a legtöbb nyegében, — nem mondom mindenütt — a tisztakar és hivatalos apparátus egészen le a kegyelmezés és közszeli jegyzéző feltételre rendelkezésére áll a hadtest általán megalapított parancsnokának. (Élénk derűség és felkiáltások a bal és szélső baloldalon.) (Ugy van!) Már most az a kitűző azt, hogy a törvényeknek világos megértése nélkül a mennyi megvonásról az a hivatalos apparátusnak feladatának tekintette azt, hogy egy honlapján német érdeket előmozdítani, a ki ezt tudja, az méltányolva fogja az őt ólomnyúló erejét nehezséget, mely egyes flagrans visszaélések nem is tekintve az ország választások szabadságára ország szerre nehezedik. (Ugy van a bal és szélső baloldalon.)

Ipariskolák ügye Apatinban.

Tekintetes szerkesztő Ur!

Minden hazai iparos, ki szemmel kísérte a külföld vívmányait az ipar terén, azon meggyőződésre jutott, hogy hazai iparunkot segíteni annak fejlődését előmozdítani csak úgy lehetséges, ha az ifjak kik iparosokká akarnak lenni szakszerű kiképzetésben részesülnek.

Azok száma nagy volt, kik belátták, hogy mai nap nem elegendő, csupán a kitűzőt három, vagy öt esztendőig eljáráni a műhelybe így amenny eljárási tani a mesterséghez szükséges tudni való. Sablonszerű munka volt ez, melynek hátránya iparunknál nagyon érezhető.

Voltak azonban sokan, kik beszámolóval nézték, hogy a kormány ezen irányban mit sem tesz. Hasonlítottuk csak össze, mennyivel többet kell tudnia az életbe most kilépő gyűvédek, mint egynek aki 30 évvel ezelőt került ki az akadémiából, mennyivel többet követelnek, egy mostani orvostól, paptól, mérnököt, tanártól, tanítótól, mint azelőtt? — és így arról foglalkozóknál mit látnak? — Visszaesést! A felszabadult mesterlegénynek vándorolnia kellett, egy remekművének bemutatása után lett mesterré. Most, felszabadul olyan is ki olvasni és olvasni irni nem, vagy alig tírhetően tud, mesterségéből pedig keveset.

Tegadhattak, hogy az utóbbi években köztudatosági miniszterünk a lehetőt megtette ez irányban is, de sajnos alantas közgei akaratoságán hajóterest szenved gyakran a legszebb terv, minden miniszteri rendelet sőt, mint látni fogjuk, törvény is.

Tek. Szerkesztő urnak tudomása lesz arról, hogy a köztudatosági miniszter az 1852. évben elrendelte az iparos iskolák felállítását oly helyeken ahol legalább 50 iparos tanonez létezik. Milyen Apatinban is, ha nem is 82-ben, de 883. év végével elérkezett emlegetett rendelet. Körülötnök majdnem mindenütt ezen miniszteri pendelet alapján állítottak ipariszkolák csak Apatinban nem. naha 300-nál több inast számlál. Masutt megkezdődött már a második tanév, csak minálunk nem történt semmi. Végére az 1883. év utolsó hónapja meghozta nekünk is az ipariszkolát.

Máshol többé kevésbé szülőgöda fogadták ez új intézményt. Apatin iparosa örömmel fogadták. Örülünk mindannyian, hogy az ügy szép megfejtest nyert. Értelmes iparosnak azt vannak hatva az iskolázatás nagy fontosságát, bóderejélt. Nem kell minéink nép-

széri előadásokat tartani az inasok iskolázatásáról, mint az másutt történt, sőt, daczára annak, hogy az inasok elővónása a napimunkától, bizonyos anyagi vesztéssel jár az iparosokra nézve, melegen partolunk s partolással mellett meggyitattat az apatini ipariszkola 1884. január 15-én.

Ami ezen idő óta történt, néhány szóba foglalhatom össze. Ma az ipariszkolák felállítását, ahol lehetséges, törvény rendeli el. Ha szabad volna miniszteri rendelet fogantatásait — késleltetni nem szabad azt a törvényt tenni és Apatinban mégis megtörtént!

Helyben kinevezett illetőleg megválasztott ipartanári bizottság az ipartudató vezetést a felső népi kóli tautestületre bízta. (4 tanító) Megszavazott 10000 frt tiszteletdíjat, a mely a község által egyenlo havi részletekben lett volna kiutendva. A község előjárásága mindaddig ezen az ipartudató bizottság által hozott határozata ellen kifogást nem tett, most azonban midőn az ipartudató bizottság a dolgot újabbban sürgeti, a választást semmisnek jelenti ki s a tanító 6 óra járó fizetését megtagadja. Egyben ezzel tárgyalásokat folytat az elemi tautestülettel igérvén 400 forintot az ipariszkola vezetéséért. Mi történt tovább, nem tudom. Annnyit tudunk, hogy ipariszkola nincs, tanító nincs s minden, ami oly szépen rendezve volt megbomlott. Természetes hogy az ipartudató leköszönt forradhatlan buzgalom elnöke Marsch János lépéseket is tett, illetékes hatóságok bejelentete a történeteket, de — haszlatlan. Nem segíthet nekünk sem alispán, sem tanfelügyelő sem szolgabíró.

A német erre azt mondja: Faule Zustände.

A helyzet ma ilyen, s remélhető, hogy még néhány hónapig eltart. Különbözően úgy vagyok értesítve, hogy a helybeli iparosok az egész históriát követők által a köztudatosági miniszter elé terjesztetnek akarják.

Azon kérés mellett miszerint tek Szerkesztő ur jelen levelemt beccs lapjában közzétenni kegyeskednek vagyok

Apatin, 1884. okt. 14-én

hazaiúri tisztelettel

Klehm Erneszt.

Pulszky Ferencz beszéde.*

— A választéllati vitában. —

Azon kezdte beszédét, hogy azok a kik eddig szóltak mindnyájan pártot képviseltek és haték nézőtől többen álltak. Ö nincsen szerencsés helyzetben, egészen egyedül áll, képviseli a kerületet, de pártban nem tartozik s így ez nem feszélyezi. Most a választéllati ur szó. A törvényesét egyszerűen prózai; munkaprogrammot ad, semmi egyebet. Ez egészen körekké. Nagy elvi kérdésekről jelenleg valóban szó nem lehet.

A mi a bizottság feleletét, a választéllati, az már kevésbé egyszerű de igen soknak tetszik, mert mindig azt praedilektív, hogy keleti nép vagyunk és így belekeverünk keleti frázisokat, byzantinizmus-t [Zajos derűség.] hanem utóljára a választéllati nem egyéb, mint a törvényesét vizsgálja. Jáfornak csak két, vagy három kérdés van benne, a melyekre különbözők a nézetek.

Az első az országgyűlés tartamának meghosszabbítása. Ez is inkább helyszíri es optikai, mint politikai kérdés. [Élénk derűség.] Volt szerencsén már, így folytatja a szónok, egyszer e hibában, még pedig a mostani. [A jobboldalra mutat.] A kormányonk ur körülbelül itt állt, raga zoklottak a három esztendőhöz. Most ok kívánják az esztendőzt és úgy hiszem, hogy a kik most itt ülnek, azok valószínűleg a három esztendő-

* A külvárosi kerület országgyűlési képviselője beszédét nemcsak azért, mert megnevezte körülbelül ötödik és sok új mandátumot jelölték, de szólni tartalmánál fogva is jónak látnak egész terjedelmében közölni. A szerk.

mellett vannak [Ét tehát szerintem topografian kérdés. [Élénk derűség.] mert a ki itt ül a baloldalon, mást kíván, mint a ki ott a jobboldalon ül, és ez az optikai függ össze, mert az egyik rész a kérdés egyik oldalát látja, a másik rész a másikat.

Ha minden felelő nélkül akarnék beszélni, azt hiszem, ezt a kérdést sem azon öből hoznák naprendre, hogy az első vben mehezen dolgozik a ház, mert időbe kerül még tárgyalni országgyűlésünk és munkánk képmeseké válnak: az utolsó vben pedig mindenké a választókat néz, — nem igen mért bizony oké senki — [Derűség.] hanem az igazi oké, hogy Magyarországban minden választás belekerül három söt négy lehet öt millió forintba. [Élénk derűség.] és ezt a köztisztviselő, a gentry fizeti. De pedig nem formadártsa szívünk fekszik. De pedig oly adó, melyet ha a kormány kiírna, feladná az egész országot, holott így szavazott az országgyűlés. [Zajos derűség.] Nem egy család, de többet tartanak fiokre a választókat mint a más [Zajos Istóczy György felváltó felváltó.] [Zajos derűség.] Egy hang: Az adó! Többet nem bárom, mint az adó. [Zajos derűség.] Valjulk az egyenlőség, hogy különösen a mostani választók után nagy e részben a baj, nagy mert annyira utasba jött a vesztétség, hogy e nélkül alig tudunk választást képezni.

Meg kell vallanunk, hogy e részben a volt Deák-pártnak is nagy a bűne. Azonban azon időben itt a baloldalon egy igen tekintélyes, tisztességes párt állt. [Felkiáltások a baloldal, kiüldök különböző padjáról:] Hát a mostani nem az! Kérem mindenki tudása, hogy itt keverten ülünk, nemcsak olyanok kik egy véleményen vannak, hanem olyanok is, a kik ninesenek velünk egy véleményen, sőt a kikkel mi nem is akarunk egy véleményen lenni [Egy hang a baloldalon:] De azért tisztességesek! Igenis tisztességesek. Mondom, egy tisztelőtremelő párt itt áll, mely az ország igen nevezetes részének reprezentálva volt, s ez azon időben tagadta azok helyes voltát és annál többit kívánt. Mi Deák-pártiak akkor igen nagy hibát követtünk el; naivságunkban készpénzül vettük mind azt, a mit innen hozgattak. [Élénk hosszas derűség a bal és szélső baloldalon, és megjelöltek, hogy ez a párt a legközelebbi választásoknál többségre jöven, vesztétségétől fogja a kiegyegyzést. Mi készpénzül vettük az agyonvesztést, a fákviás menetet a Dunaparton és az előleket [Élénk derűség a szélső és baloldalon] és el nem követtük, hogy jöhet a idő, a mikor kitűnik hogy az mind csak lyukas mozgó volt. [Zajos derűség a bal és szélső baloldalon.] Félelmeinkben azt tettük; a mit Angliában Walpole tette, a ki midőn látta, hogy a választók többsége a Stuartoktól tart, vesztéggéssel és az országgyűlés meghosszabbításával mentette meg Anglia szabadságát. Mi is a cél szentségét néztük, nem az eszközök helytelenségét és hozzá láttunk a vesztéggéssel. [Derűség a bal és szélső baloldalon.] Ez aztán megmaradt így ezóta. Izen jól tudjuk hogy a kormány e miatt nem támaszthat meg, mert nem a kormány, hanem a párt végrehajtó bizottsága teszi ezt. [Élénk derűség.] A kormány errel nem tud semmit. [Élénk derűség.] A partnak végrehajtó bizottsága rendelkezik pénzrel és vesztéggel, a honnan lehet venni [Egy hang felől:] A sziddóktól!

Engedelmet kérek, veszi hol a fopapótlól, hol a sziddóktól egyszer a régi, mások a új nemesektől. Izen ez már mind: talli-közik pénz Magyarországban. Ez a pénz pedig a nép demoralizálására szolgál. És azután sokkal kisebb kérdés, mennyire van itt képviselői törvényesen és rendezően az országban minden politikai nanciaja, mint az, hogy a mért megmozgunk ezen vesztéggéssel.

Most nem is tagadjuk, hogy a választások vesztéggéssel történtek. Tudjuk ez a vesztéggésséket is, hogy mennyit költöttek itt és ott, tudjuk mennyit költöttek egyes emberek.

[Folyt. köv.]

Aalélok furdóink hiányaihoz.

I. Palics leirása.

[Folytatás.]

III. A mi már most különösen a mi kies furdók: Palics hiányait illeti, azok a következő pontokban foglalhatók össze:

I. A lakások szaporítása egyelőre szükségelt volt, de nem hogy drága pénzben semmi sértő putrik emelkegjenek, — hanem hogy nérsékelj körül stelszeri épületekkel az egész furdó vonzereje fokoztassék. Az állítólag 2000 fura került primitív kúgháló (300 fura ur szekekkel) és az állítólag

5000 fura került kártyavár stílyű fűszeremmel, melyet Lucza szelvére eldöntötte, ez e páleket szelvére stílyben a fővárosban — meg a szelvére stílyben is beszámítva, — sokkal szébben és olcsóbban lehet volna kiállíthatók, bizonyíték erre a megegyező tetezete, melyet a vállalkozó a fővárosban sok kal juhóvásban volt képes elkészíttetni, mint helyben. A provinciaiások ism. rekesetek arról, hogy keveset tudnak, mit sem tanultak, és mégis munkájukért sokat kéretek.

Minden további kimeltele terezen emelni fogja a palikatogasztók privát érdekeit, és hátrébb szorítani egy furdó jövőjének közérdeket.

És itt nem hagyható említésen kívül a külföldi furdók azon egyv. vonzereje sem, mely nem annyira a külföldi idegenzenység iránti érdeklődésen, mint bizony ott több magyar nyelvet hallunk, mint itthon e polgári országban. — hanem inkább azon által mely szemmel a külföldi furdók építkezéseiben észlel és izléssel egy-egybe a kézelmet, ezáltal is a természet szépségeit furdókat mérteknék tárják fel, és egyv. tudva azt jól, hogy a szem egy szép panorámá felől gyönyörködésben a lélekben nagyon bonyolult, körül vizzsa, melytől a rózsaszínűben lát mindent.

A lakóháziányok egy szomoru illusztráciást képezi az, hogy számos vendég körélen Palicsról visszatartni magának kénytelen a furdónak hátrányára, mely kalamitá leginkább a messze vidékről gyögyölték keszté vendéget kértzerte anyira sújtja.

A június végétől augusztus első feléig már felozgat kevés lakás vendége a 4-6 heti kúra befelítésével utazván csak el, a a lakók tömeges kiürülése oly idősre esk, a midőn már újabb sükkuruzsa számítani alig lehet, — holott elegendő lakás felöltben a június közepén leginkább jelentkező számos vendég elszárlalása esetén ezek képeznek az augusztusi idegy lakások kontingensét, melynek egyrésze még szeptember havára is megnyerhetők, ha az idegy hosszabb tartama biztosítva lenne például egy könnyen létesítendő szállókúra által, a mire legkedvezőbb alkalom kivált e vidéken nagymértékben kialakozik.

Az eddigi tapasztalatok szerint Palicsnak nem három, hanem tartósan egyhédeli klímája daczára csak egy furdóidénye volt, mely június végétől augusztus elejéig terjedt: ennek is nagyszámú csak nyaraló közönsége után a kevés lakást megrendelés útján magának lefozaltta, az előbbi vagy később jelentkező pedig lakás hiányában fávól vidékre visszatartni kénytelenek voltak, ugy az elő — mint az utóidegy létrejöttébe iflyamán meg az alapfeltételek is teljesen hiányoztak.

Hogy tehát Palics mint nyaraló, a szenvedő emberiség javára gyögyfurdóvé is váljék, — mindenek előtt kellő számú lakás kivantatik.

2. Hiányzik egy u. n. Wandelbáhn, (Kolonnád), — melyet egy külföldi furdó sem nélkülöz, és a melytől keves, esinos di szítésre és hosszánál fogva önként a vendéget sétára ösztönöze, minden furdónak pedig fűszükségletét tölti be; esős időben pedig ügyzőlván nélkülözhetlen.

3. A furdóterlen négy néfedelel bérlés már oly egyszerűen, hogy mielőbbi lehetőség szepszétési szempontból is elődizhatjan.

4. Az élelemzés tekintetében Palicson szintén van kívánni való. Eltekintve a legközöngébb gyomort sem terhelő verpörccióktól, az esteli kiszolgálattal a déliel semmiképp nem vetekedhetik, — talán azért, mert a nők és gyermekekből nagyszámú álló furdó közönség szerényesége, az este kiránduló szokott férfiaközönség igényéhez mért fellépés erővel nem versenyezhet. A furdóközöngé vendégelők konkurrenzia hiányában kénytelen azon helyen ebédelni, és azt emi amit adnak; — a városi közöngé ellenben esteli étkezését a 100% -al jobban szabadkai indóház éttermébe visszatértoig halaszthatja el.

Nagyobb felügyelet, a vendégelői bérlő szigorúbb megköztés, cautió vagy tnyrtás a szabad versenyek, sokast sagíthatnek a bajon.

[Folyt. köv.]

H i r e k.

A lapunk most számban „Rejtélyes lövés” ezimen közölt újdonsága vonatkozolnak más forrásból áról értesítenek beninket, hogy Schlagetter Gyula ur nem tréfázás, de merő véletlenség következtében lotte volna meg fnyarosat, a ki azonban a különben könnvi sebből már föl is épült. A mi a „minap” ról datált koccsára vonatkozó lovést illeti, — a

RAKOVETZ JÁNOS műszövészete

BEZDANBAN. (Bács-Bodrogh megye.)

Alulírott ajánlja a n. é. közönség b. figyelmébe ujonnan föllállított

műszövészetét.

Megrendelhetni minta szerint, mindenemü szintben saját gyártmányú s a legfinomabb masina fonálból asztalkendőket, szalvetákat, törölköző-kendőket, rojtos tabledaux-kat és tárczakendőket a legszebb kivitelben s legolcsóbb árakon.

Ha saját kender, vagy lenfonatából kíván valaki szövetet készíttetni ez is a legutányosabb áron s megrendelés szerint eszközölteik.

A n. é. közönség b. megrendeléseit várva vagyok

kitünő tisztelettel

Rakovecz János,
műszövész.

2-4

3-50

Amerikába,

legegyszerűbb s legolcsóbban

Reif Arnold utján

Bécs I. Postalozói utca 1. sz. e brandiban a legrégibb üzég.

Tudósítás s prespektus díjtalanul.

GOLDFAHN SÁNDOR

3-1

Zomborban Falczone fele ház

ajánlja

a közelgő halottak napjára

dúsan felszerelt raktárát, melyben különösen nagy választékú sirkoszu-
püi és sirlámpára hívja fel a n. é. közönség figyelmét.

Együttal ajánlja raktáron levő s a teli ivad-
ra szükséges cikkeit u. mint Dr. Jäger-fele íngök,
juxerok, alsó nadrágok és teli kendők.

Továbbá nagy mennyiségű

Dittmár-fele lámpák u. m.

asztali, salon, és fali lámpák ó német stílyban
24-es gygant égő, vagy 45 gyvertya fényű vilá-
gítással állandóan nagy választékban tartatnak
raktáron.

Figyelmeztetes

Az általánosán ismert, jó hírnevűnek áruvendő s többoldalilag kitüntetett sősborszesz-
ké szítményem — kelendőségéül fogva — sok
utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve
elhatároztam, hogy azokon czimjelvémet mó-
dosítom s arra kék nyomtatban saját házam
külső plakját veszem föl, hogyzelelvén egy-
szermind védjegyként a budapesti iparká-
lambárdul.

SŐSBORSZESZ

csizos szagatas fagyás fűg és fejfájdal-
mak szemnyengeség benulások stb. ellen.
Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a me-
nyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagatlan
let nyer a szesz elporolása után, valamint ajánlható a szerjelmosásra is, a haj-
lilegek erősítésére, a fejkörpa-képződés megakadályozására és annak eltávolítására.

Ára egy nagy üveggel 50 kr, kis üveggel 40 kr.

Hasznalati utasítás magyar v. német nyelven, bizománnyosim névsorával ellátva,
minden üveghaz ingyen mellékelteik.

Brázay Kálmán,

Bpsten, IV. ker. Múzeum körút 23.

Kapható Zomborban: Falczone G. Engel Adolf, Nikóltus I. Michels Gyula, Hra-
bovczky és Striieb, Heindlhofer Robert, Kosztv Czetkovics, Gall Emil, Weidin-
ger S. és Zs. Kulán: Knofely Nandor, Engelsman és társa és Baumgarten L-nál.

1-3

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

cs. és kir. udvari ékszereszek

Budapestről, Kristóf-tér 2. szám,

ajánlják dúsan felszerelt

RAKTÁRUKAT

mindenemü

arany, ezüst, ékszer és zsebórákban.

Az áruhelyiség:

3. SZ. a. „Vadászkürt” szállodában 3. SZ.

Szabadkézből eladás.

Elköltozesem folytan jutányos áron eladom: szobabutoral-
mat, zongora-, hintó-, szánkó-, kocsik-, lovak- és szer-
számokat, Eladom továbbá gazdasági felszerelvényeimet is,
u. m.: 25 eke, 2 magtakaró, 1 repavető, 3 szeker, 2 henger, 50
par járom, 20 lézta, 2 szeszkavágó, 1 daráló, 1 buzatisztító (Trie-
ur), 2 morzso gép, 2 széirosta, 1 hármás eket sat.

Megjegyzendo, hogy mindezeknek nagyobb része igen jó kar-
ban van, majdnem teljesen új.

ROHEIM N.

3-1

Gézmalmok, szeszfűrdők, gőzfű-
reszek stb. berendezésere,
Útia vshidák készítése
Gőzkaránók
Reszervoírok
Sárvívatyuk
Csigák
Horgonyok és hajóánczok,
ugyszintén minden a gépészakmba vagy
munkák és javításokra ajánlja magat
a prágai gép-építő részvénytar-
sulat Budapestben.